Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ.
Manuscripte nu se retrimitŭ.

Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 17)

„Gazeta“ ese în fiă-careḑi

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 90.—Anulŭ LVI. Braşovŭ, Sâmbătă-Duminecă, 25 Aprilie (7 Mai) 1893.

† George Bariţiu.

Unŭ golŭ adêncŭ simţitŭ a lăsatŭ în mijloculŭ nostru multŭ regretatulŭ decanŭ alŭ pressei nóstre naţionale, George Bariţiu, pe care mórtea l'a răpitŭ din mijloculŭ nostru Marţia trecută, lăsândŭ în urma sa o amintire scumpă pentru tóte inimele românescĭ.

Aducêndŭ aci portretulŭ acestei nemuritóre figurĭ din istoria nóstră naţională, lăsămŭ sĕ urmeze câteva date biografice, pe carĭ le împrumutămŭ parte din colecţiunea de date publicată de d-lŭ Dr. C. Diaconovich, cu ocasiunea serbărei jubileului sĕu de 80 de anĭ, carĭ date fură revĕḑute de însu-şĭ G. Bariţiu, parte din alte isvóră:

George *Bariţiu* s'a născutŭ la 12 (24) Maiu 1812 în comuna românéscă Juculŭ de josŭ, în comitatulŭ Coşiocnei. Tatălŭ sĕu s'a numitŭ Ióanŭ *Popŭ* şi a funcţionatŭ ca parochŭ gr. cat. în Juculŭ de josŭ până la 1813, când s'a strămutatŭ totŭ ca parochŭ în Petridulŭ de mijlocŭ din comitatulŭ Turḑii. Mamă-sa s'a numitŭ Ana şi a fostŭ fiica parochului gr. or. Simionŭ Cornea, de origine din Moldova.

Conumele de *Bariţiu* (maghiarŭ-croat) 'i se dĕduse încă tatălui sĕu pe la începutulŭ veculuĭ alŭ 19-lea, de către profesorii dela gimnasiulŭ r. din Cluşiu, sub cuvêntŭ, că în clasa cutare prea erau mulţĭ şcolarĭ cu numele de Popŭ. E de însemnatŭ, că schimbarea şi mai alesŭ maghiarisarea numelorŭ românescĭ era şi pe acele timpurĭ fórte obicĭnuită la contrarii noştri.

La şcólă a fostŭ trimisŭ în tómna anului 1820, mai întâiu în orăşelulŭ Trăscău, unde absolvà şcólele elementare. In Octomvre 1824 a fostŭ dusŭ la şcólele din Blaşiu, unde fŭ încuartiratŭ la unŭ frate alŭ tătâne-sĕu, cu numele Petru. Acestŭ Petru, care era aplicatŭ ca cantorŭ pe viéţă la biserica catedrală, findcă se trăgea dintr'o familiă preoţéscă, îşĭ luà numele de *Popoviciu* şi acestŭ nume îlŭ dete şi nepotului sĕu George, pe care nu lŭ putea suferi sĕ pórte numele de „Bariţiu“.

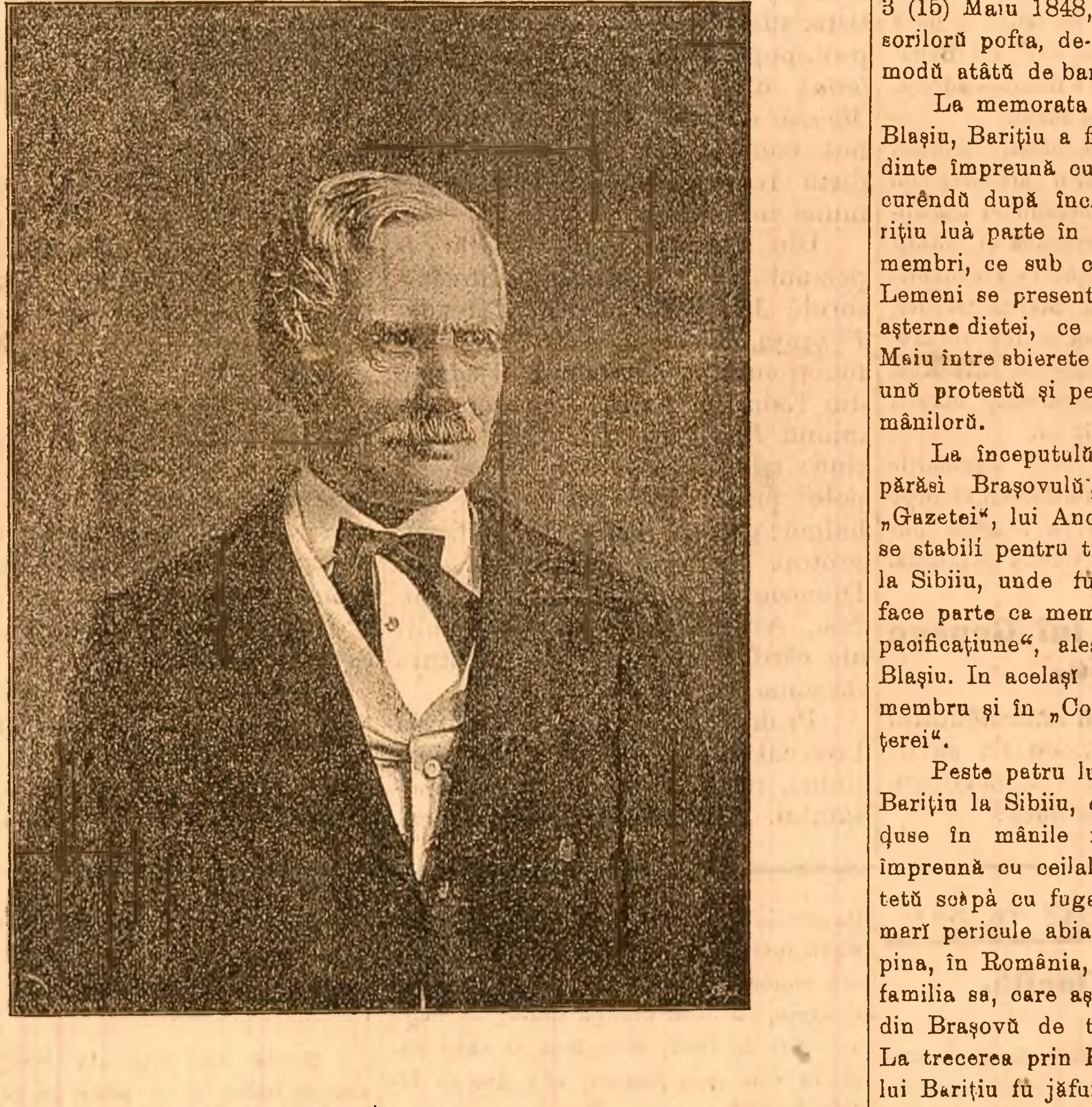
Astfelŭ tînĕrulŭ George purtà numele de Popoviciu timpŭ de 4 anĭ, câtŭ a statŭ la Blaşiu. In 1827 însĕ, trecêndŭ la liceulŭ din Cluşiu, rectorulŭ piaristŭ de-acolo éră̆şĭ îi dede porecla de „Bariţiu“, care i-a şi rĕmasŭ apoi pentru totdéuna

In Cluşiu a studiatŭ Bariţiu 4 anĭ, după carĭ intrà în seminariulŭ clericalŭ din Blaşiu, unde absolvà teologia.

In totŭ cursulŭ studiărei sale, începêndŭ din clasele elementare, Bariţiu a fostŭ unŭ eminentŭ studentŭ, avêndŭ pretutindenea calculii cei mai bunĭ.

In timpulŭ acela se aflau la şcólele din Blaşiu mai mulţĭ tinerĭ din Braşovŭ, pe carĭ părinţii îi trimiteau acolo mai alesŭ pentru ca sĕ înveţe limba latină, deórece ajunse vestea până pe la Braşovŭ, că la Blaşiu se învéţă limba latină mai bine şi mai uşorŭ, ca orĭ unde. Din causa acésta, pe la 1834, comercianţii din Braşovŭ începuseră sĕ cêră pentru cele două lunĭ de vacanţă de peste vară câte-unŭ profesorŭ dela Blaşiu, ca sĕ le prepare băeţii din limba latină. In urma acésta în Augustŭ 1834 Bariţiu se îndupleca sĕ mérgă pentru două lunĭ la Braşovŭ, unde fŭ primitŭ cu rară bunăvoinţă. In vacanţa de vară din 1835 Bariţiu a fostŭ érăşĭ chiămatŭ la Braşovŭ, unde fŭ primitŭ cu aceeaşĭ bunăvoinţă.

Intr'aceea Românii braşovenĭ deschiseră în curtea capelei lorŭ din cetate o şcólă românéscă, care se deschisese cu doi anĭ înainte şi acum se simţia lipsa unui profesorŭ, care sĕ fiă în stare de-a o organisa după modelulŭ aşa numitelorŭ şcóle normalĭ (primare) cu trei séu patru clase. Pentru dobêndirea unui asemenea profesorŭ, representanţii comunei bisericescĭ din cetatea Braşovului se adresară la Blaşiu, de unde dobêndiră pe George Bariţiu, care era singurulŭ între profesorii din Blaşiu, care cunoscea Braşovulŭ.

In 17 (29) Septemvre 1836, Bariţiu încheià unŭ contractŭ cu representanţii comunei şi ai comerciului, obligându-se a servi ca profesorŭ la amintita şcólă în timpŭ de trei anĭ, după carĭ avea de gândŭ sĕ se întórcă érăşĭ acasă, ca sĕ se facă preotŭ.

Elŭ însĕ nu s'a mai re'ntorsŭ. In locŭ de 12 şcolarĭ, cu carĭ se deschisese scóla română din Braşovŭ, peste unŭ anŭ şi jumĕtate numĕrulŭ lorŭ ajunsese la 79. Acum se simţia lipsa încă de unŭ profesorŭ şi Braşovenii se adresară érăşĭ la Blaşiu, de unde în Aprilie 1836, li-se trimisese teologulŭ de anulŭ alŭ 4, *Andreiu Mureşianu*, pe care mai marii sĕi îlŭ dispensară de-a face înainte esamenele din semestrulŭ alŭ II-lea. Totŭ din Blaşiu s'a trimisŭ în tómna anului 1837 şi *Iacobŭ Mureşianu*, care fŭ aplicatŭ ca profesorŭ la unŭ gimnasiu catolicŭ de 4 clase, ce se înfiinţase atuncĭ în Braşovŭ cu ajutorulŭ Românilorŭ, pentru ca sĕ fiă de îndemână şi pentru tinerimea română, căcĭ pe atuncĭ nu se aflau în Braşovŭ şcóle gimnasiale românescĭ.

Curêndŭ după aşeḑarea lui Bariţiu în Braşovŭ, tipografulŭ Ioanŭ Gött câştigase dreptulŭ de a tipări, pe lângă censura preventivă, după cum era pe atuncĭ, unŭ ḑiarŭ politicŭ în limba maghiară şi altulŭ în limba germană. Câştigândŭ elŭ acestŭ dreptŭ, se simţi încuragiatŭ de a cere permisiunea pentru tipărirea unui ḑiarŭ politicŭ şi în limba română, ceea ce în fine 'i s'a concesŭ. Gött se adresà atuncĭ către George Bariţiu, care în urma unorŭ învoelĭ luà asupră-şĭ sarcina de a redacta acea fóiă politică românéscă şi astfelŭ înfiinţă elŭ „*Gazeta Transilvaniei*“, care astăḑĭ este celŭ mai vechiu ḑiarŭ românescŭ şi care începù sĕ apară în Martie 1838 sub titlulŭ „Gazeta de Transilvania“. In Ianuarie însĕ a aceluiaşĭ anŭ, Bariţiu începù sĕ scótă şi o „Fóiă“ literară, ce apărea odată în sĕptĕmână şi căreia mai târḑiu 'i s'a datŭ numele: „Fóia pentru minte, inimă şi literatură“.

In 1837, Bariţiu îşĭ luà de colaboratorŭ pe *Andreiu Mureşianu*. Totŭ în acelŭ anŭ, Bariţiu simţindŭ adêncŭ lipsa unorŭ orientărĭ şi informaţiunĭ politice, făcù în acestŭ scopŭ o călĕtoriă la Viena, însoţitŭ de profesorulŭ *Iacobŭ Mureşianu*.

In 13 (25) Aprilŭ 1841, Bariţiu s'a cununatŭ cu d-ra Maria, fiica vĕduvei Sofia St. Belisariu din Braşovŭ. Din acéstă căsĕtoriă a avutŭ 9 fii, din carĭ însĕ i-au rĕmasŭ în viéţă numai unŭ fiiu şi patru fiice, tóte căsĕtorite.

In 1845 Bariţiu s'a retrasŭ dela conducerea şcólei românescĭ, după ce prin o stăruinţă de fierŭ, în timpŭ de 2 anĭ de ḑile, îşĭ câştigase recunoscinţa Românilorŭ braşovenĭ.

Nu se potŭ descrie aci luptele cele marĭ şi grele, ce le-a avutŭ redactorulŭ Bariţiu cu redigiarea „Gazetei“ şi a „Fóiei“, carĭ în totŭ momentulŭ erau ameninţate cu sugrumare din partea afurisitei censurĭ de pe-atuncĭ. Odată consilierulŭ Somlyai, ca supra-revisorŭ de ḑiare, îi spuse lui Bariţiu verde în faţă, că legile ţerei nu suferŭ, ca Valahii plebei sĕ aibă proprietăţĭ de pămêntŭ, şi déca „Gazeta“ îi îndémnă pe Românĭ sĕ muncéscă şi sĕ-şĭ agoniséscă moşii, prin acésta ea comite o crimă.

Póte din acésta orĭ cine sĕ-şĭ închipuéscă, ce greutăţĭ va fi avutŭ Bariţiu cu redigiarea ḑiarului sĕu *politicŭ*, déca chiar şi îndemnarea Românilorŭ, ca sĕ-şĭ asigure traiulŭ vieţei, trecea ca o crimă în ochii duşmanilorŭ noştri. A trebuitŭ sĕ urmeze marea adunare naţională de pe „Câmpulŭ Libertăţii“ dela Blaşiu în 3 (15) Maiu 1848, ca sĕ li-se curme censorilorŭ pofta, de-a mai sugruma într'unŭ modŭ atâtŭ de barbarŭ libertatea pressei.

La memorata adunare naţională dela Blaşiu, Bariţiu a figuratŭ ca vice-preşedinte împreună cu *Simeonŭ Bărnuţŭ*, ér curêndŭ după închiderea adunărei, Bariţiu luà parte în deputaţiunea de 110 membri, ce sub conducerea episcopului Lemeni se presentà la Cluşiu pentru a aşterne dietei, ce se deschisese la 31 Maiu între sbierete de „Uniune séu mórte“, unŭ protestŭ şi petiţiune din partea Românilorŭ.

La începutulŭ revoluţiunei, Bariţiu părăsi Braşovulŭ, lăsândŭ redactarea „Gazetei“, lui Andreiu Mureşianu, ér elŭ se stabili pentru timpŭ mai îndelungatŭ la Sibiiu, unde fŭ chiămatŭ pentru a face parte ca membru în „Comitetulŭ de pacificaţiune“, alesŭ de adunarea dela Blaşiu. In acelaşĭ timpŭ însĕ Bariţiu era membru şi în „Comitetulŭ de apĕrarea ţerei“.

Peste patru lunĭ a petrecutŭ atuncĭ Bariţiu la Sibiiu, când însĕ Sibiiulŭ căḑuse în mânile insurgenţilorŭ, Bariţiu împreună cu ceilalţĭ membri din comitetŭ scăpà cu fuga, cum putù, şi printre marĭ pericule abia ajunse până la Câmpina, în România, unde se refugiase şi familia sa, care aşişderea fusese huiduită din Braşovŭ de trupele insurgenţilorŭ. La trecerea prin Predealŭ însĕ, familia lui Bariţiu fŭ jăfuită de insurgenţii ungurĭ, aşa că nu-i mai rĕmăseseră nimicŭ.

Dela finea lui Martie până la începutulŭ lui Iunie, Bariţiu petrecù în Câmpina, liniştitŭ; de aicĭ înainte însĕ avù sĕ sufere şi acolo multe şi marĭ neplăcerĭ findŭ chiar şi arestatŭ din partea Ruşilorŭ şi a boerilorŭ ruso-filĭ, carĭ bănuiau, că Bariţiu ar fi lucratŭ în contra Ruşilorŭ. Ilŭ arestară mai întêiu la Ploeştĭ, ér de aci fŭ transportatŭ în închisóre la Cernăuţĭ, de unde însĕ după 11 ḑile fŭ érăşĭ liberatŭ.

După liberare, Bariţiu a rĕmasŭ în familia lui Hurmuzachi vre-o trei lunĭ de ḑile, unde fŭ primitŭ cu multă amabilitate. Abia după restabilirea păcei, în 18 Octomvre n. 1849, se re'ntórse la Braşovŭ.

Din 5 (17) Decemvre Bariţiu a continuatŭ cu redactarea „Gazetei“ şi a „Foiei“, dér numai până la 13 (25) Februarie 1850, când prin decretŭ guvernialŭ, au fostŭ oprite amêndouĕ foile. Peste puţinŭ timpŭ însĕ ambele foi au